

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (devītā palāta)

2024. gada 14. marts*

Valsts pienākumu neizpilde – LESD 258. pants – Direktīva (ES) 2018/1972 – Eiropas Elektronisko sakaru kodekss – Netransponēšana un transponēšanas pasākumu nepaziņošana – LESD 260. panta 3. punkts – Prasība piespriest maksāt naudas sodu un kavējuma naudu – Soda apmēra noteikšanas kritēriji

Lietā C-452/22

par prasību sakarā ar pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam un 260. panta 3. punktam, ko 2022. gada 8. jūlijā iesniegusi

Eiropas Komisija, ko pārstāv *U. Malecka*, *L. Malferrari* un *E. Manhaeve*, pārstāvji,

prasītāja,

pret

Polijas Republiku, ko pārstāv *B. Majczyna*, pārstāvis,

atbildētāja,

TIESA (devītā palāta)

šādā sastāvā: tiesneši Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], kas pilda palātas priekšsēdētāja pienākumus, S. Rodins [*S. Rodin*] un L. S. Rosi [*L. S. Rossi*] (referente),

ģenerālvokāte: T. Čapeta [*T. Čapeta*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā pēc ģenerālvokātes uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – poļu.

Spriedums

1 Ar prasības pieteikumu Eiropas Komisija lūdz Tiesu:

- konstatēt, ka Polijas Republika, nepieņemdamā normatīvus un administratīvus aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/1972 (2018. gada 11. decembris) par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi (OV 2018, L 321, 36. lpp.) prasības, vai katrā ziņā nepaziņodama šīs tiesību normas Komisijai, nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek šī direktīva;
- piespriest Polijas Republikai samaksāt Komisijai naudas sodu, pamatojoties uz likmi 13 180,5 EUR dienā, un minimālo naudas sodu noteikt 3 270 000 EUR;
- ja pirmajā ievilkumā aprakstītā pienākumu neizpilde turpinās līdz sprieduma pasludināšanas dienai šajā lietā, piespriest Polijas Republikai samaksāt Komisijai kavējuma naudu 59 290,5 EUR par katru dienu, sākot no šī datuma līdz dienai, kad šī dalībvalsts būs izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar Direktīvu 2018/1972, un
- piespriest Polijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Atbilstošās tiesību normas

2 Direktīvas 2018/1972 2. un 3. apsvērumā ir noteikts:

- “(2) Komisija regulāri pārskata, kā darbojas piecas direktīvas, kas ietilpst pastāvošajā elektronisko sakaru tīklu un pakalpojumu regulējumā [...], jo īpaši, lai noteiktu, vai vajadzīgi grozījumi tehnoloģiju un tirgus attīstības dēļ.
- (3) Komisija 2015. gada 6. maija paziņojumā, kurā izklāstīta Digitālā vienotā tirgus stratēģija Eiropai, norādīja, ka tās veiktajā telesakaru regulējuma pārskatīšanā galvenā uzmanība tiks pievērsta pasākumiem, kuru mērķis ir radīt stimulus ieguldījumiem ātrdarbīgos platjoslas tīklos, panākt konsekventāku iekšējā tirgus pieeju radiofrekvenču spektra politikā un pārvaldībā, radīt patiesa iekšējā tirgus nosacījumus, novēršot regulējuma sadrumstalotību, nodrošināt patērētāju efektīvu aizsardzību, vienāodus konkurences apstākļus visiem tirgus dalībniekiem un noteikumu konsekventu piemērošanu, kā arī nodrošināt efektīvāku regulatīvo iestāžu sistēmu.”

3 Šīs direktīvas 1. pantā “Priekšmets, darbības joma un mērķis” ir noteikts:

“1. Šī direktīva izveido saskaņotu satvaru elektronisko sakaru tīklu, elektronisko sakaru pakalpojumu, saistīto iekārtu un saistīto pakalpojumu, kā arī konkrētu galiekārtu aspektu regulēšanai. Tā nosaka valsts regulatīvo iestāžu un attiecīgā gadījumā citu kompetento iestāžu uzdevumus un izveido procedūru kopumu, lai nodrošinātu tiesiskā regulējuma saskaņotu piemērošanu Eiropas visā [Eiropas] Savienībā.

2. Šīs direktīvas mērķi ir:

- a) ieviest tādu iekšējo tirgu elektronisko sakaru tīklos un pakalpojumos, kas rada ļoti augstas veikspējas tīklu izvēšanu un ieviešanu, noturīgu konkurenci, elektronisko sakaru pakalpojumu sadarbību, pieejamību, tīklu un pakalpojumu drošību un labumu galalietotājam; un
- b) ar pilnvērtīgas konkurences un izvēles palīdzību visā Savienībā nodrošināt kvalitatīvus, lētus, publiski pieejamus pakalpojumus, novērst apstākļus, kuros tirgus nepietiekami apmierina galalietotāju vajadzības, tostarp galalietotāju ar invaliditāti vajadzības, lai viņi varētu piekļūt pakalpojumiem vienlīdzīgi ar citiem, un noteikt nepieciešamās galalietotāju tiesības.

[..]”

4 Minētās direktīvas 124. panta “Transponēšana” 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis līdz 2020. gada 21. decembrim pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Tās nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

Dalībvalstis minētos pasākumus piemēro no 2020. gada 21. decembra.

Kad dalībvalstis pieņem minētos aktus, tajos iekļauj atsauci uz šo direktīvu, vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Tajos ietver arī paziņojumu, ka atsauces esošajos normatīvajos un administratīvajos aktos uz direktīvām, kas atceltas ar šo direktīvu, uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce un kā formulējams minētais paziņojums.”

Pirmstiesas procedūra un tiesvedība Tiesā

- 5 Tā kā Polijas Republika nebija sniegusi Komisijai nekādu informāciju par Direktīvas 2018/1972 transponēšanai Polijas tiesībās nepieciešamo normu pieņemšanu saskaņā ar tās 124. pantu, Komisija 2021. gada 3. februārī nosūtīja šai dalībvalstij brīdinājuma vēstuli.
- 6 2021. gada 6. aprīlī Polijas iestādes atbildēja uz šo vēstuli, it īpaši norādot, ka Direktīva 2018/1972 jātransponē, izmantojot divus likumus, kas jāpublicē un jāpaziņo līdz 2021. gada augusta sākumam.
- 7 Tā kā nebija citas informācijas par Direktīvas 2018/1972 transponēšanu, Komisija 2021. gada 23. septembrī Polijas Republikai nosūtīja argumentētu atzinumu, lūdzot to līdz 2021. gada 23. novembrim izpildīt šīs direktīvas prasības.
- 8 Polijas iestādes 2021. gada 17. novembrī atbildēja uz argumentēto atzinumu, sniedzot Komisijai precizējumus par likumdošanas darbu saistībā ar šo transponēšanu stāvokli. Konkrētāk – tās norādīja, ka transponēšanas likumu publicēšana esot paredzēta 2022. gada martā.
- 9 Uzskatīdama, ka Polijas Republika nav pieņēmusi tiesību aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu Direktīvas 2018/1972 prasības, Komisija 2022. gada 6. aprīlī nolēma celt Tiesā šo prasību.

- 10 Polijas iestādes 2022. gada 27. aprīlī informēja Komisiju, ka Ministru padome ir nosūtījusi likumprojektu Direktīvas 2018/1972 transponēšanai valdības likumdošanas centra Juridiskajai komitejai.
- 11 2022. gada 8. jūlijā Komisija cēla šo prasību.
- 12 Polijas Republika lūdz Tiesu pilnībā noraidīt prasību, pakārtoti – atturēties no Komisijas prasītās naudas soda un kavējuma naudas piespriešanas, vēl pakārtotāk – būtiski samazināt šī naudas soda un šīs kavējuma naudas apmēru, kā arī piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 13 2022. gada 19. decembrī rakstveida process šajā lietā tika pabeigts.

Par prasību

Pienākumu neizpilde atbilstoši LESD 258. pantam

Lietas dalībnieku argumentācija

- 14 Prasības pieteikumā Komisija atgādina, ka saskaņā ar LESD 288. panta trešo daļu dalībvalstīm jāpieņem noteikumi, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu direktīvu transponēšanu to valsts tiesību sistēmā šajās direktīvās noteiktajos termiņos, un šie noteikumi nekavējoties jāpaziņo Komisijai.
- 15 Komisija precizē, ka pienākumu neizpilde jāvērtē, ņemot vērā situāciju attiecīgajā dalībvalstī, kāda tā bijusi argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās.
- 16 Šajā gadījumā, beidzoties šim termiņam vai pat šīs prasības celšanas dienā, Polijas Republika vēl nebija pieņēmusi tiesību normas, kas vajadzīgas, lai transponētu Direktīvu 2018/1972 valsts tiesībās, un katrā ziņā nebija par tām paziņojusi Komisijai.
- 17 Komisija uzskata, ka Polijas Republika faktiski neapstrīd tai pārmesto pienākumu neizpildi, bet tikai atsaucas uz praktiskiem un iekšējiem apstākļiem, lai to attaisnotu. Taču direktīvas netransponēšanu tajā paredzētajā termiņā nevar attaisnot ar šādiem apstākļiem.
- 18 Iebildumu rakstā Polijas Republika apstrīd jebkādu pienākumu neizpildi. Šī dalībvalsts apgalvo, ka, ņemot vērā Direktīvas 2018/1972 horizontālo raksturu un dalībvalstīm atzīto brīvību izvēlēties tās īstenošanas pasākumus, tā ir nolēmusi piemērot risinājumu, kas ir analogs Savienības likumdevēja risinājumam, proti, pieņemt jaunu tiesību aktu, kurš vispārēji reglamentē telekomunikāciju tirgu, proti, *ustawa Prawo Komunikacji Elektronicznej* (Elektronisko sakaru likums), kam pievienots *ustawa – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo komunikacji elektronicznej* (Likums par Elektronisko sakaru likuma izpildes reglamentāciju).
- 19 Polijas Republika vispirms norāda, ka pirms šo abu likumprojektu pieņemšanas, ņemot vērā to plašo tvērumu, bija jāveic analīze pēc būtības un likumdošanas aspektā, kā arī jāorganizē vispusīgs apspriedes gan ar valsts pārvaldi, gan ar patērētājiem un profesionāļiem.
- 20 Turpinot – Direktīvas 2018/1972 normu sarežģītais un neprecīzais raksturs esot radījis zināmas šaubas par to interpretāciju, kas esot izraisījusi likumdošanas darbā iesaistīto personu viedokļu atšķirības. It īpaši šīs šaubas esot attiekušās uz jautājumu par šīs direktīvas piemērojamības

personām jomas noteikšanu, kā arī jautājumu par to, kurā elektronisko sakaru pakalpojumu kategorijā jāietilpst noteiktiem *RCS (Rich Communication Services)* pakalpojumiem. Par pēdējo minēto Komisija pati neesot sniegusi lietderīgu atbildi uz Polijas Republikas lūgumu.

- 21 Visbeidzot – likumdošanas darbs esot aizkavējies Covid-19 pandēmijas dēļ, kas esot apgrūtinājusi saskaņošanas sanāksmju un konsultāciju organizēšanu un izraisījusi daudzu šajos darbos iesaistīto personu prombūtni. Turklāt šī pandēmija esot likusi paralēli risināt daudzus svarīgus jautājumus, kas it īpaši attiecas uz sabiedrības veselību, valsts drošību, kā arī drošību un sabiedrisko kārtību.
- 22 Savā replikas rakstā Komisija atbild, ka neviens no Polijas Republikas norādītajiem apstākļiem nevarot attaisnot to, ka šī replikas raksta iesniegšanas dienā šī dalībvalsts nav izpildījusi savus pienākumus attiecībā uz Direktīvas 2018/1972 transponēšanu.

Tiesas vērtējums

- 23 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pienākumu neizpildes fakts jāvērtē atkarībā no stāvokļa, kāds attiecīgajā dalībvalstī bija, beidzoties argumentētajā atzinumā noteiktajam termiņam, un vēlāk notikušās izmaiņas Tiesa nevar ņemt vērā (spriedums, 2021. gada 25. februāris, Komisija/Spānija (Personas datu direktīva – Krimināltiesību joma), C-658/19, EU:C:2021:138, 15. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 24 Turklāt Tiesa vairākkārt ir nospriedusi: ja direktīvā ir skaidri paredzēts dalībvalstu pienākums nodrošināt, ka tās īstenošanai vajadzīgajos noteikumos ir ietverta atsauce uz šo direktīvu vai šāda atsauce ir pievienota to oficiālajai publikācijai, tad katrā ziņā dalībvalstīm jāpieņem pozitīvs tiesību akts, ar kuru attiecīgā direktīva tiek transponēta (spriedums, 2021. gada 25. februāris, Komisija/Spānija (Personas datu direktīva – Krimināltiesību joma), C-658/19, EU:C:2021:138, 16. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 25 Šajā lietā termiņš atbildes sniegšanai uz argumentēto atzinumu beidzās 2021. gada 23. novembrī. Tāpēc apgalvotās pienākumu neizpildes esamība vai neesamība jāizvērtē, ņemot vērā to valsts tiesību aktu stāvokli, kas bija spēkā šajā datumā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 25. februāris, Komisija/Spānija (Personas datu direktīva – Krimināltiesību joma), C-658/19, EU:C:2021:138, 17. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 26 Šajā ziņā nav strīda par to, ka minētajā datumā Polijas Republika nebija nedz veikusi vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu Direktīvas 2018/1972 transponēšanu, nedz – tāpat – paziņojusi šos pasākumus Komisijai.
- 27 Lai attaisnotu pienākumu neizpildi, Polijas Republika izvirza vairākus argumentus, kas attiecas, pirmkārt, uz tās izvēli pieņemt jaunus leģislatīvus aktus, kuri vispārīgi reglamentē telekomunikāciju tirgu un kuru pieņemšanas process bija īpaši sarežģīts, otrkārt, uz Direktīvas 2018/1972 normu neprecīzo raksturu un, treškārt, uz Covid-19 pandēmijas sekām.
- 28 Tomēr ar šādiem argumentiem nevar pamatot Komisijas pārmesto pienākumu neizpildi.
- 29 Pirmkārt, apgalvojumam par Direktīvas 2018/1972 transponēšanas iekšējā likumdošanas procesa sarežģītību nav nozīmes, jo atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai dalībvalsts iekšējā prakse vai problēmas nevar attaisnot pienākumu un termiņu, kas izriet no Savienības direktīvām,

neievērošanu vai attiecīgi to novēlotu vai nepilnīgu transponēšanu (spriedums, 2021. gada 13. janvāris, Komisija/Slovēnija (FITD II), C-628/18, EU:C:2021:1, 79. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 30 Otrkārt, apgalvotais Direktīvas 2018/1972 normu neprecīzais un sarežģītais raksturs neizslēdz attiecīgo pienākumu neizpildi. Proti, kā pamatoti norāda Komisija, ja Savienības likumdevējs ir noteicis šīs direktīvas transponēšanas termiņu, tas zināja tās sarežģītības un precizitātes pakāpi, un katrā ziņā nevis dalībvalstīm būtu jāatkāpjas no šī termiņa vai Komisijai būtu bijis jāpieļauj šādas atkāpes, bet vienīgi likumdevējam pašam tas būtu bijis jāpagarina. Polijas Republika neapgalvo, ka tā būtu rosinājusi nepieciešamās iniciatīvas, lai mēģinātu saņemt šādu pagarinājumu.
- 31 Treškārt, attiecībā uz Covid-19 pandēmijas sekām, kas izpaudās 2020. gada sākumā, pietiek norādīt, ka Savienības likumdevējam būtu bijis jāpagarina Direktīvas 2018/1972 transponēšanas termiņš, ja tas būtu uzskatījis, ka visu Savienības teritoriju ietekmējušās pandēmijas sekas būtu liegušas dalībvalstīm izpildīt to pienākumus saskaņā ar šo direktīvu.
- 32 Tāpēc jākonstatē: tā kā Polijas Republika argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās nav pieņēmusi normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu Direktīvas 2018/1972 prasības, un tā tad nav paziņojusi Komisijai šos aktus, tā nav izpildījusi šīs direktīvas 124. panta 1. punktā paredzētos pienākumus.

Par prasībām atbilstoši LESD 260. panta 3. punktam

Lietas dalībnieku argumenti

- 33 Prasības pieteikumā Komisija uzsver, pirmkārt, ka Direktīva 2018/1972 ir pieņemta saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru un tādējādi ietilpst LESD 260. panta 3. punkta piemērošanas jomā un, otrkārt – tas, ka Polijas Republika nav izpildījusi šīs direktīvas 124. pantā paredzētos pienākumus tādēļ, ka šī dalībvalsts nav paziņojusi šīs direktīvas transponēšanas noteikumus, acīmredzami ir uzskatāms par minētās direktīvas transponēšanas pasākumu nepaziņošanu LESD 260. panta 3. punkta izpratnē.
- 34 Komisija atgādina, ka tās Paziņojuma 2011/C 12/01 “LESD 260. panta 3. punkta īstenošana” (OV 2011, C 12, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “2011. gada paziņojums”) 23. punktā tā ir konkretizējusi, ka sodi, ko tā piedāvās saskaņā ar LESD 260. panta 3. punktu, tiks aprēķināti atbilstoši tai pašai metodei, kas tiks izmantota, vērsoties Tiesā saskaņā ar 260. panta 2. punktu, kā izklāstīts tās Paziņojuma SEC(2005) 1658 “[LESD 260.] panta īstenošana” (OV 2007, C 126, 15. lpp.; turpmāk tekstā – “2005. gada paziņojums”) 14.–18. punktā.
- 35 Tāpēc soda noteikšanai esot jābalstās, pirmkārt, uz pārkāpuma smagumu, otrkārt, uz tā ilgumu un, treškārt, uz vajadzību nodrošināt paša soda preventīvo iedarbību, lai izvairītos no recidīviem.
- 36 Pirmām kārtām, runājot par pārkāpuma smagumu, saskaņā ar 2005. gada paziņojuma 16. punktu un 2011. gada paziņojuma smaguma koeficientu Komisija noteica, ņemot vērā divus parametrus, proti, pirmkārt, Savienības tiesību normu, kas ir pārkāpuma priekšmets, nozīmīgumu un, otrkārt, pārkāpuma ietekmi uz vispārējām un konkrētām interesēm.

- 37 Tādējādi, pirmkārt, Komisija norāda, ka Direktīva 2018/1972 ir galvenais tiesību akts elektronisko sakaru jomā. Vispirms Eiropas Elektronisko sakaru kodekss (turpmāk tekstā – “EESK”) modernizējot Savienības tiesisko regulējumu elektronisko sakaru jomā, stiprinot patērētāju izvēli un tiesības, nodrošinot augstākus sakaru pakalpojumu standartus, veicinot ieguldījumus ļoti augstas veiktspējas tīklos un bezvadu piekļuvi ļoti augstas veiktspējas savienojamībai visā Savienībā. Turpinājumā EESK paredzot arī elektronisko sakaru nozares organizācijas noteikumus, tostarp tās institucionālo struktūru un pārvaldību. Tā noteikumi pastiprinot valsts regulatīvo iestāžu lomu, nosakot minimālo kompetenču kopumu šīm iestādēm visā Savienībā, kā arī stiprinot to neatkarību, nosakot to noteikšanas kritērijus un informācijas paziņošanas pienākumus. Turklāt EESK nodrošinot arī efektīvu radiofrekvenču spektra pārvaldību (turpmāk tekstā – “spektrs”). Šie noteikumi uzlabojot dalībvalstu prakses saskaņotību attiecībā uz būtiskiem spektra atļauju aspektiem. Ar minētajiem noteikumiem tiek veicināta konkurence starp infrastruktūru un ļoti augstas veiktspējas tīklu izvērsšanu visā Savienībā. Visbeidzot EESK reglamentējot dažādus elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanas aspektus, tostarp universālā pakalpojuma saistības, numerācijas resursus un galalietotāju tiesības. Šo noteikumu pastiprināšanas mērķis esot palielināt patērētāju drošību un aizsardzību – jo īpaši piekļuvi šiem pakalpojumiem par pieņemamu cenu.
- 38 Otrkārt, Direktīvas 2018/1972 netransponēšana Polijas tiesībās, no vienas puses, kaitējot regulēšanas praksei visā Savienībā attiecībā uz elektronisko sakaru sistēmas pārvaldību, spektra atļaujām un tirgus piekļuves noteikumiem. Tāpēc uzņēmumi negūstot labumu nedz no konsekvētākām un paredzamākām procedūrām esošā spektra izmantošanas tiesību piešķiršanai vai atjaunošanai, nedz no regulējuma paredzamības, kas izriet no spektra izmantošanas licenču minimālā 20 gadu termiņa. Šādi trūkumi tieši ietekmējot ļoti augstas veiktspējas tīklu pieejamību un izvērsšanu Savienībā. No otras puses, patērētāji nevarot gūt labumu no virknes praktisku priekšrocību, kas viņiem ir piešķirtas ar šo direktīvu, piemēram, no risinājumiem, lai piekļūtu cenas ziņā pieejamu sakaru pakalpojumu sniegšanai, prasības viņiem sniegt skaidru informāciju par līgumiem, pienākuma piemērot pārredzamus tarifus, tīklu nodrošinātāju maiņas vienkāršošanas, lai veicinātu pieejamākas mazumtirdzniecības cenas, un prasības operatoriem sniegt galalietotājiem ar invaliditāti līdzvērtīgu piekļuvi sakaru pakalpojumiem.
- 39 Tā kā Komisija nav identificējusi atbildību pastiprinošus vai mīkstinājošus faktorus, šajā lietā tā piedāvā smaguma koeficientu 10.
- 40 Otrām kārtām, attiecībā uz pienākumu neizpildes ilgumu Komisija apgalvo, ka tas atbilst laikposmam no nākamās dienas pēc Direktīvas 2018/1972 transponēšanas termiņa beigām, proti, no 2020. gada 22. decembra, līdz dienai, kad pieņemts lēmums celt Tiesā šo prasību, tas ir, līdz 2022. gada 6. aprīlim. No tā izrietot, ka attiecīgais termiņš ir piecpadsmit mēneši. Piemērojot koeficientu 0,10 mēnesī, kas paredzēts 2005. gada paziņojuma 17. punktā, skatītā kopā ar 2011. gada paziņojumu, ilguma koeficients tāad esot 1,5.
- 41 Trešām kārtām, attiecībā Polija Republikas maksātspēju Komisija ir piemērojusi reizinātāju “n”, kas paredzēts tās Paziņojumā 2019/C 70/01 “Izmaiņas vienreizēju soda maksājumu un dienas kavējuma naudas aprēķina metodē, kuras Komisija ierosinājusi saistībā ar pārkāpumu procedūrām Eiropas Savienības Tiesā” (OV 2019, C 70, 1. lpp.). Šajā reizinātājā tiktu ņemti vērā divi elementi, proti, iekšzemes kopprodukts (IKP) un attiecīgās dalībvalsts institucionālā ietekme, ko nosaka šai dalībvalstij Eiropas Parlamentā piešķirto vietu skaits.

- 42 Lai gan Tiesa 2022. gada 20. janvāra spriedumā Komisija/Grieķija (Valsts atbalsta atgūšana–*Ferronickel*) (C-51/20, EU:C:2022:36) jau ir apšaubījusi gan šī otrā elementa, gan šajā paziņojumā paredzētā korekcijas koeficienta 4,5 atbilstību, tomēr Komisija šajā gadījumā nolēma piemērot tajā paredzētos kritērijus, gaidot, kad tiks pieņemts jauns paziņojums, kurā būtu ņemta vērā šī nesenā Tiesas judikatūra.
- 43 Tādējādi saskaņā ar Komisijas Paziņojumu 2022/C 74/02 “Par to datu atjaunināšanu, kurus izmanto, lai aprēķinātu sodnaudas [naudas sodus] un kavējuma naudas, ko Komisija Eiropas Savienības Tiesai ierosina piemērot pārkāpumu procedūrās” (OV 2022, C 74, 2. lpp.; turpmāk tekstā – “2022. gada paziņojums”) reizinātājs “n” Polijas Republikai esot 1,45.
- 44 Atbilstoši Komisijas paziņojumam 2017/C 18/02 “[Savienības] tiesību akti: labāki rezultāti līdz ar labāku piemērošanu” (OV 2017, C 18, 10. lpp.), tā lūdzot Tiesai noteikt Polijas Republikai, pirmkārt, kavējuma naudu par laikposmu no sprieduma pasludināšanas dienas šajā lietā līdz tā pilnīgai izpildei un, otrkārt, naudas sodu par laikposmu no dienas, kad beidzies Direktīvā 2018/1972 paredzētais transponēšanas termiņš, līdz dienai, kad šī dalībvalsts pilnībā izpildīs pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar šo direktīvu, vai līdz dienai, kad tiks pasludināts spriedums šajā lietā.
- 45 Attiecībā uz kavējuma naudu Komisija atgādina, ka saskaņā ar 2005. gada paziņojuma 18. punktu tai jābūt tādai, lai sods būtu gan samērīgs, gan preventīvs. Šajā nolūkā kavējuma nauda par dienu tiek aprēķināta, reizinot vienoto pamatsummu ar smaguma koeficientu un ilguma koeficientu un pēc tam ar attiecīgajai dalībvalstij piemērojamo reizinātāju “n”. Atbilstoši 2022. gada paziņojumam vienotā pamatsumma kavējuma naudas aprēķināšanai esot 2726 EUR dienā. Kā norādīts šī sprieduma 39. un 40. punktā Komisijas piedāvātie smaguma un ilguma koeficienti ir attiecīgi 10 un 1,5. Reizinātājs “n” Polijas Republikai esot 1,45. Tādējādi Komisijas piedāvātās kavējuma naudas apmērs ir 59 290,5 EUR dienā, sākot no sprieduma pasludināšanas dienas šajā lietā.
- 46 Runājot par naudas sodu, no 2005. gada paziņojuma 20. punkta izrietot, ka tam vismaz vajadzētu būt noteiktam minimālajam apmēram, atspoguļojot principu, ka ikviens Savienības tiesību ilgstošas neizpildes gadījums pats par sevi neatkarīgi no jebkādiem atbildību pastiprinošiem apstākļiem ir tiesiskuma principa aizskārums tiesiskā kopienā, un tas prasa reālu sodu. Saskaņā ar 2022. gada paziņojumu minimālais naudas sods Polijas Republikai būtu 3 270 000 EUR.
- 47 Piemērojot metodi, kas noteikta 2005. un 2011. gada paziņojumos, ja naudas soda aprēķina rezultāts pārsniegtu šo minimālo naudas sodu, Komisija Tiesai piedāvājot naudas sodu noteikt, reizinot naudas soda dienas summu ar to dienu skaitu, kurās attiecīgais pārkāpums ir turpinājies no datuma pēc attiecīgajā direktīvā paredzētā transponēšanas termiņa beigām līdz datumam, kad šis pārkāpums beidzas, vai, ja tas turpinās, līdz sprieduma, kas taisīts saskaņā ar LESD 260. panta 3. punktu, pasludināšanas datumam. Tādējādi naudas soda summa par dienu esot jāaprēķina, reizinot vienoto pamatsummu, kas piemērojama naudas soda dienas summas aprēķināšanai, ar smaguma koeficientu un reizinātāju “n”. Atbilstoši 2022. gada paziņojumam šī vienotā pamatsumma esot 909 EUR. Tā kā šajā lietā smaguma koeficients un reizinātājs “n” ir attiecīgi 10 un 1,45, no tā izrietot, ka naudas soda summa dienā esot 13 180,5 EUR. Šī summa atbilstot dienas summas reizinājumam ar to dienu skaitu, kas pagājušas no datuma pēc Direktīvā 2018/1972 noteiktā transponēšanas termiņa beigām, proti, 2020. gada 22. decembra, līdz dienai, kad Polijas Republika izpildīs savus pienākumus saskaņā ar šo direktīvu, vai līdz sprieduma pasludināšanas dienai šajā lietā, jo minētā summa nevar būt mazāka par minimālo naudas sodu 3 270 000 EUR, kas attiecībā uz šo dalībvalsti ir noteikts 2022. gada paziņojumā.

- 48 Iebildumu rakstā Polijas Republika apgalvo, ka Komisijas ierosinātie naudas sodi un kavējuma naudas summas ir pārmērīgas un nesamērīgas salīdzinājumā ar apgalvotās pienākumu neizpildes smagumu.
- 49 Pirmkārt, attiecībā uz smaguma koeficienta noteikšanu Polijas Republika pārmet Komisijai, ka tā nav veikusi detalizētu analīzi, kāda prasīta 2005. gada paziņojumā un Tiesas judikatūrā. Komisija esot aprobežojusies ar vispārīgiem formulējumiem, kas neļaujot ne noteikt pārkāpto Savienības tiesību normu nozīmīgumu, ne arī Direktīvas 2018/1972 netransponēšanas ietekmi uz vispārējām un konkrētām interesēm.
- 50 Komisija esot kļūdaini novērtējusi Savienības tiesību normu, uz kurām attiecas apgalvotā pienākumu neizpilde, patiesā nozīmīguma pakāpi. Proti, Direktīvā 2018/1972 lielā mērā esot pārņemti iepriekš spēkā esošo direktīvu noteikumi, kas esot pilnībā transponēti Polijas tiesību sistēmā, bet nav ieviestas sistēmiskas izmaiņas. Dažiem no šiem grozījumiem esot tikai redakcionāla vērtība vai neliela nozīme.
- 51 Attiecībā uz grozījumiem, kurus Komisija uzskata par būtiskiem, Polijas Republika apgalvo, ka Polijas tiesībās jau ir ietvertas tiesību normas, kas būtībā ir līdzīgas Direktīvā 2018/1972 paredzētajām un nodrošina tajā izvirzīto mērķu sasniegšanu. Šie noteikumi esot stājušies spēkā 2020. gada 21. decembrī, proti, šīs direktīvas transponēšanas termiņa beigās.
- 52 Pat ja tādēļ, ka minētās tiesību normas nav paziņotas Komisijai, tās nav ņemtas vērā, novērtējot attiecīgās pienākumu neizpildes esību, Polijas Republika uzskata, ka tās būtu jāņem vērā, lai aprēķinātu šīs pienākumu neizpildes smaguma koeficientu un it īpaši lai novērtētu Direktīvas 2018/1972 savlaicīgas netransponēšanas ietekmi uz vispārējām un konkrētām interesēm.
- 53 Otrkārt, attiecībā uz preventīvās iedarbības un it īpaši reizinātāja “n” piemērošanas ņemšanu vērā Polijas Republika uzskata, ka tāpat kā lietā, kurā taisīts 2022. gada 20. janvāra spriedums Komisija/Grieķija (Valsts atbalsta atgūšana – *Ferronickel*) (C-51/20, EU:C:2022:36), nav jāņem vērā atbildētājas dalībvalsts institucionālā ietekme Savienībā un pietiek ar balstīšanos uz tās IKP. Šādā gadījumā reizinātājs “n” būtu jāsamazina līdz 1,03.
- 54 Noslēgumā Polijas Republika lūdz samazināt smaguma koeficientu un reizinātāju “n” un tāpēc samazināt Komisijas pieprasīto sodu apmēru.
- 55 Replikas rakstā Komisija norāda, pirmām kārtām, ka Polijas Republikas argumentācija nav konsekventa, jo tā apgalvo, pirmkārt, ka Direktīvas 2018/1972 detalizētajā tekstā esot prasīta analīze pēc būtības un sabiedriskā apspriešana, tostarp ar patērētājiem un uzņēmumiem, un tas esot kavējis tās transponēšanu, un, otrkārt, ka šajā direktīvā lielā mērā ir pārņemtas iepriekšējo direktīvu tiesību normas tādā mērā, ka attiecīgā pienākumu neizpilde nevar konkrēti un būtiski ietekmēt tirgu vai galalietotāju situāciju.
- 56 Komisija norāda, otrām kārtām, ka šīs replikas iesniegšanas dienā Polijas Republikas minētās valsts tiesību normas, kas atbilstot Direktīvas 2018/1972 prasībām, tai nebija paziņotas kā šīs direktīvas transponēšanas pasākumi. Tādējādi Komisijai neesot iespējams ņemt vērā šīs tiesību normas, lai noteiktu smaguma koeficientu.
- 57 Pirmkārt, Komisijai neesot bijusi iespēja pārbaudīt, vai minētās valsts tiesību normas patiešām nodrošina pilnīgu Direktīvas 2018/1972 noteikumu transponēšanu.

- 58 Otrkārt, katrā ziņā šajā direktīvā esot paredzēts pienākums paziņot šādu valsts noteikumu tekstu Komisijai piemērotā veidā, lai Komisija varētu noteikt šāda paziņojuma datumu un apjomu. Polijas Republikas nostāja nozīmētu apgalvot, ka formālais paziņojums Komisijai var tikt aizstāts ar norādi Tiesā uz pasākumiem, ar kuriem paredzēts transponēt attiecīgo direktīvu, kas būtu *de facto* paziņošana un būtu tiešā pretrunā šajā direktīvā paredzētā paziņošanas pienākuma formulējumam un atņemtu šim pienākumam tā būtību, kaitējot Savienības tiesību lietderīgajai iedarbībai. Tas tā būtu arī tad, ja direktīvas transponēšanu var nodrošināt jau spēkā esošie valsts noteikumi. Šādā gadījumā dalībvalstis neesot atbrīvotas no pienākuma informēt Komisiju par šo noteikumu esamību.
- 59 Treškārt, informācijai, kas dalībvalstīm jāsniedz Komisijai, jābūt skaidrai un precīzai, nepārprotami norādot normatīvos un administratīvos aktus, uz kuriem pamatojoties dalībvalsts uzskata, ka tā ir izpildījusi dažādas prasības, ko tai izvirza attiecīgā direktīva. Ja šādas informācijas nav, Komisija nevar pārbaudīt, vai attiecīgā dalībvalsts patiešām un pilnībā ir transponējusi šo direktīvu.
- 60 Ceturtkārt, Komisija uzsver, ka Polijas Republikas izvirzītie argumenti ir vispārīgi un no tiem nevar secināt, ka ar minētajām tiesību normām Polijas tiesību sistēmā faktiski un pilnībā ir transponētas Direktīvas 2018/1972 normas.
- 61 Trešām kārtām, attiecībā uz reizinātāju “n” Komisija saglabā savu nostāju.
- 62 Atbildē uz repliku Polijas Republika precizē, ka, pirmām kārtām, attiecībā uz smaguma koeficientu tā neapstrīd, ka pienākums veikt valsts pasākumus, lai nodrošinātu direktīvas pilnīgu transponēšanu, un pienākums paziņot šos pasākumus Komisijai ir būtiski dalībvalstu pienākumi un ka šo pienākumu neizpilde jāuzskata par pietiekami smagu. Turklāt tā neuzskata, ka formālo paziņojumu Komisijai varētu aizstāt ar *de facto* paziņojumu.
- 63 Tomēr, pirmkārt, tas nenozīmē, ka tad, kad Komisija sodu apmēra noteikšanas nolūkā izvērtē Direktīvas 2018/1972 savlaicīgas netransponēšanas ietekmi uz iekšējo tirgu un patērētājiem, tā varētu pilnībā neņemt vērā piemērojamos valsts tiesību aktus tikai tādēļ, ka tai par tiem nav paziņots. Ja tiktu atzīts pretējais, tas nozīmētu, ka, nosakot smaguma koeficientu, tiktu novērtētas dalībvalstu rīcības potenciālās sekas, nevis tās faktiskās sekas. Saskaņā ar 2005. gada paziņojuma 16. punktu to parametru vidū, kuri ietekmē pārkāpuma smaguma koeficientu, Savienības tiesību normu, kas ir šī pārkāpuma priekšmets, nozīmīgums un pārkāpuma ietekme uz vispārējām un konkrētām interesēm esot minēta atsevišķi. Polijas Republika uzskata, ka pirmajā no šiem parametriem attiecīgā Savienības tiesību akta tvērums tiek vērtēts teorētiski un tas tostarp ietver iespējamās sekas, ko var radīt tā neīstenošana dalībvalstīs. Savukārt apgalvotā pārkāpuma ietekme uz vispārējām vai konkrētām interesēm esot jāanalizē īpašā kontekstā, ņemot vērā ne tikai Direktīvas 2018/1972 normas, bet arī faktiskos apstākļus, tostarp arī spēkā esošās valsts tiesību normas, pat ja par tām nav paziņots. Šajā ziņā šī dalībvalsts atsaucas uz 2013. gada 25. jūnija sprieduma Komisija/Čehijas Republika (C-241/11, EU:C:2013:423) 53. punktu.
- 64 Turklāt Polijas Republika dara zināmu, ka 2022. gada 25. novembrī tā paziņoja Komisijai virkni tiesību aktu un ka abi transponēšanas likumprojekti 2022. gada 9. decembrī tika nosūtīti *Sejm* (Parlaments, Polija), un tas saskaņā ar 2005. gada paziņojuma 16.3. punktu būtu jāuzskata par mīkstinošu faktoru, jo liecinot par likumdošanas darbu gaitu.

- 65 Otrkārt, šī dalībvalsts apgalvo, ka tās argumentācija ir konsekventa. Tas, ka Direktīvā 2018/1972 lielā mērā ir pārņemtas atceltās direktīvas, neizslēdzot ar to ieviesto jauno tiesību normu neskaidribu. Iebildumu rakstā izvirzītās problēmas esot attiekušās tieši uz šīm jaunajām tiesību normām.
- 66 Otrām kārtām, saistībā ar reizinātāju “n” Polijas Republika atgādina, ka spriedums lietā Komisija/Grieķija (Valsts atbalsta atgūšana – *Ferronickel*) (C-51/20, EU:C:2022:36) ir pasludināts 2022. gada 20. janvārī un Komisija nevar atsaukties uz nepabeigtām analizēm, lai pamatotu tā neizpildi. Šim spriedumam ir būtiska nozīme attiecībā uz notiekošajām procedūrām saistībā ar direktīvu netransponēšanu un Tiesas spriedumu neizpildi; tajās Komisija, pirmkārt, pārmet dalībvalstīm, ka tās nav ievērojušas savus pienākumus savlaicīgi, un, otrkārt, pati kavē minētā sprieduma izpildi.

Tiesas vērtējums

- 67 Tā kā – kā izriet no šī sprieduma 32. punkta – ir pierādīts, ka argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās Polijas Republika nebija paziņojusi Komisijai nevienu Direktīvas 2018/1972 transponēšanas pasākumu LESD 260. panta 3. punkta izpratnē, šādi konstatētā pienākumu neizpilde ietilpst šīs tiesību normas piemērošanas jomā.
- 68 Komisija lūdz piemērot kavējuma naudu un naudas sodu.
- 69 No Tiesas judikatūras izriet, ka izvēle, kuru no abiem pasākumiem piemērot, ir atkarīga no katra pasākuma spējas nodrošināt izvirzītā mērķa sasniegšanu, ņemot vērā konkrētos lietas apstākļus. Kavējuma naudas noteikšana ir īpaši piemērota, lai stimulētu dalībvalsti cik ātri vien iespējams izpildīt pienākumu, kuru tā turpinātu nepildīt, ja šāds pasākums netiktu piemērots, savukārt naudas soda piespriešana vairāk balstās uz izvērtējumu, kādas sekas attiecīgās dalībvalsts pienākumu neizpildes rezultātā rodas privātajām un sabiedrības interesēm, it īpaši, ja pienākums nav ticis izpildīts ilgstoši (spriedums, 2021. gada 25. februāris, Komisija/Spānija (Personas datu direktīva – Krimināltiesību joma), C-658/19, EU:C:2021:138, 54. punkts un tajā minētā judikatūra).

– Par prasību noteikt kavējuma naudu

- 70 Attiecībā uz iespēju noteikt kavējuma naudu šajā lietā jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru šādas kavējuma naudas noteikšana principā ir attaisnojama tikai tad, ja pienākumu neizpilde, ko ar šo kavējuma naudu ir paredzēts sodīt, turpinās līdz brīdim, kad Tiesa pārbauda faktus, proti, līdz brīdim, kad tiek pabeigts process (spriedums, 2021. gada 25. februāris, Komisija/Spānija (Personas datu direktīva – Krimināltiesību joma), C-658/19, EU:C:2021:138, 55. un 57. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 71 No tā izriet – lai noteiktu, vai šajā lietā var paredzēt kavējuma naudu, jāpārbauda, vai šī sprieduma 32. punktā konstatētā pienākumu neizpilde ir turpinājusies līdz procesa pabeigšanas datumam, proti, 2022. gada 19. decembrim.
- 72 Šajā ziņā no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka šajā datumā Polijas Republika nebija nedz pieņēmusi, nedz – tāpat – paziņojusi pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu pilnīgu Direktīvas 2018/1972 normu transponēšanu Polijas tiesībās.

- 73 Šādos apstākļos jākonstatē, ka, Tiesas veiktās faktu pārbaudes dienā neveicot šos pasākumus un – tāpat – nepaziņojot tos Komisijai, Polijas Republika turpināja savu pienākumu neizpildi.
- 74 Tāpēc Tiesa uzskata, ka Komisijas prasītās kavējuma naudas piespriešana Polijas Republikai ir piemērota, lai nodrošinātu, ka šī dalībvalsts visīsākajā laikā izbeidz konstatēto pienākumu neizpildi un izpilda tai Direktīvā 2018/1972 paredzētos pienākumus. Turpretim, tā kā nav izslēdzams, ka sprieduma šajā lietā pasludināšanas dienā, šīs direktīvas transponēšana ir pilnībā pabeigta, šī kavējuma nauda ir piespriežama tikai tik lielā mērā, cik šī sprieduma 32. punktā konstatētā pienākumu neizpilde turpinās šajā datumā.
- 75 Jāatgādina, ka, īstenojot savu novērtējuma brīvību šajā jomā, Tiesai kavējuma nauda jānosaka tādējādi, lai tā, pirmkārt, būtu pielāgota apstākļiem un samērīga ar konstatēto pienākumu neizpildi, kā arī attiecīgās dalībvalsts maksāspēju, un, otrkārt, atbilstoši LESD 260. panta 3. punkta otrajai daļai tās apmērs nepārsniegtu Komisijas norādīto apmēru (spriedums, 2021. gada 25. februāris, Komisija/Spānija (Personas datu direktīva – Krimināltiesību joma), C-658/19, EU:C:2021:138, 62. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 76 Tādējādi Tiesai, vērtējot kavējuma naudas apmēra noteikšanu, lai nodrošinātu tās piespiedu iedarbību ar nolūku panākt vienotu un efektīvu Savienības tiesību piemērošanu, tai principā jāņem vērā šādi kritēriji: pārkāpuma ilgums, tā smagums un attiecīgās dalībvalsts maksāspēja. Piemērojot šos kritērijus, Tiesai īpaši jāņem vērā tas, kā pienākumu neizpilde ietekmē attiecīgās sabiedriskās un privātās intereses, kā arī tas, cik steidzami ir mudināt attiecīgo dalībvalsti izpildīt savus pienākumus (spriedums, 2021. gada 25. februāris, Komisija/Spānija (Personas datu direktīva – Krimināltiesību joma), C-658/19, EU:C:2021:138, 63. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 77 Pirmām kārtām, attiecībā uz pārkāpuma smagumu jāatgādina, ka pienākums veikt valsts pasākumus, lai nodrošinātu direktīvas pilnīgu transponēšanu, un pienākums paziņot šos pasākumus Komisijai ir dalībvalstu pienākumi, kas ir būtiski, lai nodrošinātu Savienības tiesību pilnīgu efektivitāti, un ka šo pienākumu neizpilde tādējādi jāuzskata par tādu, kurai ir zināma smaguma pakāpe (spriedums, 2021. gada 25. februāris, Komisija/Spānija (Personas datu direktīva – Krimināltiesību joma), C-658/19, EU:C:2021:138, 64. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 78 Šajā lietā jākonstatē – kā izriet no šā sprieduma 32. punkta –, ka argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās, proti, 2021. gada 23. novembrī, Polijas Republika nebija izpildījusi tai Direktīvā 2018/1972 noteiktos transponēšanas pienākumus, tāpēc Savienības tiesību pilnīga efektivitāte nav tikusi nodrošināta. Šīs pienākumu neizpildes smagumu pastiprina apstāklis, ka šajā datumā Polijas Republika vēl nebija paziņojusi nevienu šīs direktīvas transponēšanas pasākumu.
- 79 Turklāt, kā uzsver Komisija, Direktīva 2018/1972 ir galvenais tiesību akts elektronisko sakaru jomā.
- 80 Vispirms – it īpaši saskaņā ar Direktīvas 2018/1972 1. panta 1. punktu ar to “izveido saskaņotu satvaru elektronisko sakaru tīklu, elektronisko sakaru pakalpojumu, saistīto iekārtu un saistīto pakalpojumu, kā arī konkrētu galiekārtu aspektu regulēšanai. Tā nosaka valsts regulatīvo iestāžu un attiecīgā gadījumā citu kompetento iestāžu uzdevumus un izveido procedūru kopumu, lai nodrošinātu tiesiskā regulējuma saskaņotu piemērošanu visā Savienībā”.

- 81 Turpinot – saskaņā ar šīs direktīvas 1. panta 2. punktu tās mērķis ir, pirmkārt, ieviest tādu iekšējo tirgu elektronisko sakaru tīklos un pakalpojumos, kas rada ļoti augstas veikspējas tīklu izvēršanu un ieviešanu, noturīgu konkurenci, elektronisko sakaru pakalpojumu sadarbību, pieejamību, tīklu un pakalpojumu drošību un labumu galalietotājam un, otrkārt, ar pilnvērtīgas konkurences un izvēles palīdzību visā Savienībā nodrošināt kvalitatīvus, lētus, publiski pieejamus pakalpojumus, novērst apstākļus, kuros tirgus nepietiekami apmierina galalietotāju vajadzības, tostarp galalietotāju ar invaliditāti vajadzības, lai viņi varētu piekļūt pakalpojumiem vienlīdzīgi ar citiem, un noteikt nepieciešamās galalietotāju tiesības.
- 82 Visbeidzot – kā izriet no minētās direktīvas 2. un 3. apsvēruma, ar to ir izdarīti grozījumi tiesiskajā regulējumā, kas bija spēkā pirms tās pieņemšanas, lai ņemtu vērā tehnoloģiju un tirgus attīstību.
- 83 Protams, kā norāda Polijas Republika, attiecīgā joma jau ir reglamentēta citos Savienības tiesību aktos, kuri ar šo direktīvu tiek grozīti vai aizstāti.
- 84 Tomēr minētajā direktīvā šie tiesību akti nav tikai kodificēti. Faktiski, kā to uzsver Komisija – un Polijas Republika to neapstrīd –, EESK tostarp pastiprina patērētāju izvēli un tiesības, nodrošinot augstākus sakaru pakalpojumu standartus, kā arī valsts regulatīvo iestāžu lomu, nosakot minimālo kompetenču kopumu šīm iestādēm, kā arī stiprinot to neatkarību un paredzot šo iestāžu apstiprināšanas kārtību un informācijas paziņošanas pienākumus. Turklāt EESK reglamentē dažādus elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanas aspektus, tostarp universālā pakalpojuma saistības, numerācijas resursus un galalietotāju tiesības. EESK paredzēto elektronisko sakaru nozares organizācijas noteikumu pastiprināšanas mērķis ir palielināt patērētāju drošību un aizsardzību, jo īpaši attiecībā uz piekļuvi šiem pakalpojumiem par pieņemamu cenu.
- 85 Kā pamatoti norāda Komisija, tas, ka Polijas Republika nav transponējusi Direktīvu 2018/1972, pirmkārt, kaitē regulēšanas praksei visā Savienībā attiecībā uz elektronisko sakaru sistēmas pārvaldību, atļaujām, kas saistītas ar spektru, un noteikumiem par piekļuvi tirgum. Tāpēc uzņēmumi negūst labumu nedz no saskaņotākām un paredzamākām procedūrām esošā spektra lietošanas tiesību piešķiršanai vai atjaunošanai, nedz no regulēšanas paredzamības, kas izriet no spektra izmantošanas licenču minimālā 20 gadu termiņa. Šādi trūkumi tieši ietekmē ļoti augstas veikspējas tīklu pieejamību un izvēršanu Savienībā. Otrkārt, patērētāji nevar izmantot virkni reālu ieguvumu, kas tiem piešķirti ar šo direktīvu, piemēram, risinājumus, lai piekļūtu cenas ziņā pieejamu sakaru pakalpojumu sniegšanai, prasību sniegt viņiem skaidru informāciju par līgumiem, pienākumu piemērot pārredzamus tarifus, tīklu nodrošinātāju maiņas vienkāršošanu, lai veicinātu pieejamākas mazumtirdzniecības cenas, un pienākumu operatoriem sniegt galalietotājiem ar invaliditāti līdzvērtīgu piekļuvi sakaru pakalpojumiem.
- 86 Otrām kārtām, attiecībā uz pārkāpuma ilgumu jāatgādina, ka tas principā jānovērtē, ņemot vērā datumu, kurā Tiesa izvērtē faktus, un ka šis faktu vērtējums jāuzskata par notikušu brīdī, kad tiek pabeigts process (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 25. februāris, Komisija/Spānija (Personas datu direktīva – Krimināltiesību joma), C-658/19, EU:C:2021:138, 66. un 79. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 87 Pirmkārt, attiecībā uz to, kad sākas laikposms, kas jāņem vērā, nosakot atbilstoši LESD 260. panta 3. punktam uzliekamās kavējuma naudas apmēru, Tiesa ir nospriedusi, ka atsaucēs datums, lai izvērtētu aplūkotās pienākuma neizpildes ilgumu, ir datums, kurā beidzies argumentētajā atzinumā noteiktais termiņš (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2020. gada 16. jūlijs,

Komisija/Rumānija (Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršana), C-549/18, EU:C:2020:563, 79. punkts, un 2020. gada 16. jūlijs, Komisija/Īrija (Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršana), C-550/18, EU:C:2020:564, 90. punkts).

- 88 Šajā lietā derīgi nav apstrīdēts, ka argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās, proti, 2021. gada 23. novembrī, Polijas Republika nebija pieņēmusi normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu Direktīvas 2018/1972 transponēšanu, nedz arī – tātd – paziņojusi tos Komisijai.
- 89 Otrkārt, kā izriet no šī sprieduma 72. un 73. punkta, šī sprieduma 32. punktā konstatētā pienākumu neizpilde vēl nebija beigusies dienā, kad tika pabeigta tiesvedība Tiesā, proti, 2022. gada 19. decembrī.
- 90 Šī pārkāpuma ilgums – gandrīz 13 mēneši –, ņemot vērā, ka saskaņā ar Direktīvas 2018/1972 124. pantu dalībvalstīm bija pienākums minētās direktīvas normas transponēt vēlākais līdz 2020. gada 21. decembrim, ir nozīmīgs.
- 91 Tomēr jāņem vērā, ka šis ilgums daļēji varēja izrietēt no ārkārtas apstākļiem, kas saistīti ar Covid-19 pandēmiju. Polijas Republika apgalvo, un tas netiek apstrīdēts, ka šie neparedzamie un no tās gribas neatkarīgie apstākļi ir aizkavējuši Direktīvas 2018/1972 transponēšanai nepieciešamo likumdošanas procesu un tādējādi pagarinājuši laikposmu, kurā turpinājās šī sprieduma 32. punktā konstatētā pienākumu neizpilde.
- 92 Trešām kārtām, runājot par attiecīgās dalībvalsts maksātspēju, no Tiesas judikatūras izriet, ka jāņem vērā šis dalībvalsts IKP, kāds tas ir brīdī, kad Tiesa pārbauda faktus (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2020. gada 16. jūlijs, Komisija/Rumānija (Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršana), C-549/18, EU:C:2020:563, 85. punkts, un 2020. gada 16. jūlijs, Komisija/Īrija (Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršana), C-550/18, EU:C:2020:564, 97. punkts).
- 93 Komisija ierosina ņemt vērā ne tikai Polijas Republikas IKP, bet arī tās institucionālo ietekmi Savienībā – to izsaka vietu skaits, kas šai dalībvalstij ir Eiropas Parlamentā. Komisija arī uzskata, ka jāizmanto korekcijas koeficients 4,5, lai nodrošinātu soda, kuru tā lūdz Tiesu noteikt minētajai dalībvalstij, samērīgumu un preventīvo raksturu.
- 94 Tomēr, kā Polijas Republika pareizi ir norādījusi, Tiesa nesen ļoti skaidri ir precizējusi, pirmkārt, ka attiecīgās dalībvalsts institucionālās ietekmes ņemšana vērā nešķiet nepieciešama, lai nodrošinātu pietiekamu preventīvu ietekmi un liktu šai dalībvalstij mainīt savu pašreizējo vai nākotnes rīcību, un, otrkārt, ka Komisija nav pierādījusi objektīvus kritērijus, uz kuru pamata tā ir noteikusi korekcijas koeficienta vērtību 4,5 (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 20. janvāris, Komisija/Grieķija (Valsts atbalsta atgūšana – *Ferronickel*), C-51/20, EU:C:2022:36, 115. un 117. punkts).
- 95 Ņemot vērā iepriekš minēto un ievērojot novērtējuma brīvību, kas Tiesai atzīta LESD 260. panta 3. punktā, kurā paredzēts, ka Tiesa, uzliekot maksāt naudas sodu, attiecībā uz tā apmēru nevar pārsniegt Komisijas norādīto summu; gadījumā, ja šā sprieduma 32. punktā minētais pārkāpums šā sprieduma pasludināšanas dienā joprojām turpinātos, Polijas Republikai par laiku no šīs dienas līdz brīdim, kad šī dalībvalsts būs izbeigusi šo pārkāpumu, būtu jāpiespriež maksāt Komisijai kavējuma nauda 50 000 EUR dienā.

– *Par prasību noteikt naudas sodu*

- 96 Attiecībā uz iespēju noteikt naudas sodu šajā lietā jāatgādina, ka tieši Tiesai – katrā lietā un ņemot vērā konkrētās izskatāmās lietas apstākļus, kā arī Tiesas ieskatā vajadzīgo pārliecināšanas un atturēšanas pakāpi – jānosaka atbilstoši finansiālie sodi, lai tostarp novērstu līdzīgu Savienības tiesību pārkāpumu atkārtošanos (spriedums, 2021. gada 25. februāris, Komisija/Spānija (Personas datu direktīva – Krimināltiesību joma), C-658/19, EU:C:2021:138, 69. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 97 Šajā lietā jāuzskata, ka, lai arī Polijas Republika ir sadarbojusies ar Komisijas dienestiem visā pirmstiesas procedūras laikā un ir tos informējusi par iemesliem, kuru dēļ tā nav varējusi nodrošināt Direktīvas 2018/1972 transponēšanu Polijas tiesībās, visi tiesiskie un faktiskie apstākļi, kas saistīti ar konstatēto pienākumu neizpildi, proti, tas, ka argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās un pat šīs prasības celšanas dienā vai dienā, kad Tiesa izvērtēja faktus, nebija paziņoti pasākumi, kas vajadzīgi transponēšanai, ir norāde uz to, ka, lai efektīvi novērstu tādu pašu Savienības tiesību pārkāpumu atkārtošanos nākotnē, ir nepieciešams pieņemt tādu preventīvu pasākumu kā naudas soda noteikšana (pēc analogijas skat. spriedumu, 2021. gada 25. februāris, Komisija/Spānija (Personas datu direktīva – Krimināltiesību joma), C-658/19, EU:C:2021:138, 70. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 98 No tā izriet, ka ir lietderīgi noteikt Polijas Republikai naudas sodu.
- 99 Attiecībā uz šī naudas soda aprēķināšanu jāatgādina, ka Tiesai, īstenojot tai šajā ziņā Komisijas priekšlikumu ietvaros esošo novērtējuma brīvību, naudas soda – kuru dalībvalstij var piespriest maksāt saskaņā ar LESD 260. panta 3. punktu – apmērs jānosaka tādējādi, lai tas būtu, pirmkārt, pielāgots apstākļiem un, otrkārt, samērīgs ar izdarīto pārkāpumu. Šajā ziņā būtiski ir tādi faktori kā konstatētā pārkāpuma smagums, pārkāpuma ilgums, kā arī attiecīgās dalībvalsts maksātspēja (spriedums, 2021. gada 25. februāris, Komisija/Spānija (Personas datu direktīva – Krimināltiesību joma), C-658/19, EU:C:2021:138, 73. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 100 Kā atgādināts šī sprieduma 86. punktā, pārkāpuma ilgums principā jānovērtē, ņemot vērā datumu, kurā Tiesa izvērtē faktus, un šādu faktu vērtēšana notiek līdz brīdim, kad tiek pabeigts process.
- 101 Pirmkārt, attiecībā uz to, kad sākas laikposms, kas jāņem vērā, nosakot atbilstoši LESD 260. panta 3. punktam uzliedzamā naudas soda apmēru, Tiesa ir nospriedusi, ka – atšķirībā no dienas kavējuma naudas gadījumā – atsauces datums, lai izvērtētu aplūkotās pienākuma neizpildes ilgumu, ir nevis datums, kurā beidzies argumentētajā atzinumā noteiktais termiņš, bet gan attiecīgajā direktīvā paredzētais transponēšanas termiņa beigu datums (skat. spriedumus, 2020. gada 16. jūlijs, Komisija/Rumānija (Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršana), C-549/18, EU:C:2020:563, 79. punkts, un 2020. gada 16. jūlijs, Komisija/Īrija (Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršana), C-550/18, EU:C:2020:564, 90. punkts).
- 102 Šajā lietā nav pamatoti apstrīdēts, ka, datumā, kad beidzās Direktīvas 2018/1972 124. pantā paredzētais transponēšanas termiņš, proti, 2020. gada 21. decembrī, Polijas Republika nebija nedz pieņēmusi normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu šīs direktīvas pilnīgu transponēšanu, nedz arī – tāpat – paziņojusi tos Komisijai.
- 103 Otrkārt, kā jau norādīts šī sprieduma 89. punktā, procedūras pabeigšanas dienā, proti, 2022. gada 19. decembrī, šī sprieduma 32. punktā konstatētā pienākumu neizpilde vēl nebija beigusies, tādējādi šajā datumā šis pārkāpums bija ildzis 728 dienas.

- 104 Tomēr jāņem vērā, ka šīs pienākumu neizpildes ilgums daļēji varēja izrietēt no šī sprieduma 91. punktā norādītajiem ārkārtas apstākļiem.
- 105 No tā izriet, ka, ņemot vērā gan šī sprieduma 77.–85. punktā ietvertos apsvērumus par pārkāpuma smagumu, gan šī sprieduma 92.–94. punktā ietvertos apsvērumus par Polijas Republikas maksātspēju, kā arī ņemot vērā Tiesas novērtējuma brīvību, kas atzīta LESD 260. panta 3. punktā, kurā paredzēts, ka tā nevar attiecībā uz tās uzlikto naudas sodu pārsniegt Komisijas norādīto summu, jāuzskata, ka, lai efektīvi novērstu tādu pārkāpumu atkārtošanos nākotnē, kas ir līdzīgi Direktīvas 2018/1972 124. panta pārkāpumam un kas ietekmē Savienības tiesību pilnīgu efektivitāti, var prasīt piemērot naudas sodu 4 000 000 EUR.
- 106 Tātad Polijas Republikai jāpiespriež samaksāt Komisijai naudas sodu 4 000 000 EUR.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 107 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriezt Polijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež segt pašai savus, kā arī atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (devītā palāta) nospriež:

- 1) Tā kā Polijas Republika līdz argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigām nav pieņēmusi normatīvus un administratīvus aktus, kas vajadzīgi, lai īstenotu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/1972 (2018. gada 11. decembris) par Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa izveidi, un tātad nav informējusi Eiropas Komisiju par šādiem aktiem, tā nav izpildījusi saskaņā ar šīs direktīvas 124. panta 1. punktu tai saistošos pienākumus.
- 2) Tā kā dienā, kad Tiesa izvērtēja faktus, Polijas Republika nebija nedz pieņēmusi pasākumus, kas vajadzīgi, lai savās valsts tiesībās transponētu Direktīvas 2018/1972 normas, nedz tātad paziņojusi šos pasākumus Eiropas Komisijai, tā ir turpinājusi savu pienākumu neizpildi.
- 3) Gadījumā, ja rezolutīvās daļas 1. punktā konstatētā pienākumu neizpilde turpinās šā sprieduma pasludināšanas dienā, Polijas Republika maksā Eiropas Komisijai kavējuma naudu 50 000 EUR dienā par laiku no šīs dienas līdz brīdim, kad šī dalībvalsts būs izbeigusi šo pienākumu neizpildi.
- 4) Polijas Republika samaksā Eiropas Komisijai naudas sodu 4 000 000 EUR.
- 5) Polijas Republika sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]